

Nr 158

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om tillägg till vissa statliga skadelivräntor.

(5:e avd.)

Propositionen

I propositionen nr 137 har Kungl. Maj:t under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 27 maj 1970 föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att besluta om tillägg till i statsrådsprotokollet avsedda statliga skadelivräntor som ej är trafiklivräntor enligt de grunder föredragande statsrådet förordad.

Förslagen i propositionen innebär en reglering av statliga skadelivräntor som inte är att anse som trafiklivräntor och inte heller har fastställts enligt grunderna för lagstiftningen om yrkesskadeförsäkring. Regleringen skall ske i överensstämmelse med bestämmelserna om tillägg till trafiklivräntor. Till här avsedda äldre statliga skadelivräntor skall sålunda utgå allmänt tillägg med ett procenttal som bestäms med hänsyn till höjningen av konsumentprisindex från det år, då livräntan fastställdes, till år 1970. Fr. o. m. sistnämnda år skall de värdesäkras genom indextillägg under samma förutsättningar som för trafiklivräntorna.

Vidare föreslås att särskild gottgörelse skall på vissa villkor kunna tillerkännas livräntetagare som har skadats före 16 års ålder.

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 1971.

Utskottet

Enligt allmänna skadestandsregler utgår full kompensation för framtida förlust av arbetsinkomst och — vid dödsfall — i viss utsträckning gottgörelse till efterlevande för mistat underhåll. I regel utgörs ersättningen av livränta som beräknas på grundval av den skadades resp. den avlidnes arbets- och inkomstförhållanden vid tiden för olycksfallet. Skadelivränta bestäms i det penningvärde som råder vid tiden för livräntans fastställande. Eftersom det i allmänhet förflyter viss tid efter olyckstillfället innan livräntan slutligen fastställs, försöker man ofta vid fastställelsen beakta de allmänna löneökningar som under mellantiden kan ha förekommit inom den skadades yrke. Storleken av de livräntebelopp som en gång har fast-

ställt påverkas däremot inte genom framtida förbättringar av den aktiva befolkningens inkomstförhållanden eller av ändringar i penningvärdet.

Skydd mot realvärdeförsämring av fastställda förmåner har sedan länge funnits på den allmänna försäkringens område och infördes år 1968 för sådana skadelivräntor som utgår i form av trafiklivräntor och för yrkesskadelivräntor och därmed jämförliga livräntor. Vid sistnämnda tidpunkt uppräknade man också äldre trafik- och yrkesskadelivräntor till en nivå som bedömdes skälig med hänsyn till tidigare inte beaktad prisutveckling.

Bestämmelser om vissa förbättringar av de statliga skadelivräntorna som inte är trafiklivräntor har tillkommit med stöd av skilda riksdagsbeslut.

Utskottet delar föredragande statsrådets uppfattning att det är angeläget med en mera generell reglering av angivna skadelivräntor och har ingenting att erinra mot att den sker efter mönster från de regler som gäller för värdesäkring av trafiklivräntor.

Av statsrådsprotokollet framgår att beloppet av de statliga skadelivräntor — till antalet omkring 200 — som f. n. utges av riksförsäkringsverket uppgår till 500 000 kr. om året. För verkets del har merkostnaderna på grund av de föreslagna uppräkningarna beräknats till mellan 100 000 kr. och 150 000 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att enligt de i förevarande proposition förordade grunderna besluta om tillägg till statliga skadelivräntor som icke är trafiklivräntor.

Stockholm den 3 november 1970

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Bohman (m), Fritz Persson (s), fru Wallentheim (s), herrar Mårtensson (s), Bertil Petersson (s), Bengt Gustavsson (s), Herbert Larsson (s), Nyman (fp), Högström (s), Ottosson (m), Jonsson (s), Wirtén (fp), Wikström (fp), Johan Olsson (cp) och Olle Eriksson (cp) samt

från andra kammaren: herrar Almgren (s), Nordstrandh (m), Lindholm (s), Mattsson (cp), Enskog (fp), Gustafsson i Uddevalla (s), Eskel (s), Andersson i Knäred (cp), Svanberg (s), Gustavsson i Ängelholm (s), fru Ludvigsson (s), herrar Zachrisson (s), Elmstedt (cp), Eriksson i Arvika (fp) och Clarkson (m).